

Marian Fiks

**Program wychowawczy
Domu Dziecka w Pieszycach**

**Praca opublikowana
w Internetowym Serwisie Oświatowym**

awans.net

WSTĘP

Wychowanie jest procesem, w którym wychowanek ma dojść do pełni osobowego rozwoju poprzez:

- ukształtowanie prawego charakteru,
- zbudowanie poczucia odpowiedzialności za własny rozwój i dobro wspólne,
- poznanie i przestrzeganie norm społecznych,
- budowanie postawy życzliwości i miłości dla ludzi.

Podstawą wychowania jest wszechstronna pomoc stale udzielana wychowankowi w aktualizowaniu jego własnych, wrodzonych i niepowtarzalnych możliwościach. Wychowanie nie jest więc kształtowaniem rozumianym jako wykuwanie (wytwarzanie) lecz jest towarzyszeniem w rozwoju. Wychowanie obejmuje całego człowieka, jego rozwój fizyczny, psychiczny, intelektualny i duchowy. Mówi się wtedy o integralnym wychowaniu, a więc scalającym wszystkie te sfery życia.

I. GŁÓWNE ZADANIA DOMU DZIECKA JAKO ŚRODOWISKA WYCHOWAWCZEGO

1. Stworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju dziecka w wymiarze:

- intelektualnym,
- psychicznym,
- społecznym,
- zdrowotnym,
- estetycznym,
- moralno - duchowym.

2. Wychowanie osoby, która na drodze rzetelnej pracy dąży do osiągnięcia wartościowych celów życiowych.

3. Kształtowanie takich cech jak:

- pracowitość,
- rzetelność,
- uczciwość,
- umiejętność przezwyciężania trudności,
- przedsiębiorczość,
- krytycyzm,
- odpowiedzialność,
- szacunek dla innych ludzi,
- poszanowanie mienia własnego, grupy, domu i ogólnospołecznego,
- umiejętność gospodarowania własnym budżetem,
- tolerancja,
- wrażliwość społeczna.

4. Wszechstronne przygotowanie wychowanka do samodzielnego życia.

II. GŁÓWNE ZADANIA WYCHOWAWCY

- Zaszczepienie postaw pozytywnego i zrównoważonego reagowania w sytuacjach trudnych oraz właściwego sposobu wyrażania ocen i sądów aprobujących lub negujących różne zachowania swoje i innych osób.
- Prowadzenie działań, w których dziecko rozwija wszystkie sfery swej osobowości.

- Kształtowanie umiejętności współistnienia w grupie rówieśniczej i społecznej przez wspólną zabawę i wybór właściwych form spędzania wolnego czasu.
- Budzenie obrazu własnej osoby w oparciu o rzetelną samoocenę.
- Podtrzymywanie więzi z rodziną .
- Poszukiwanie nowych rozwiązań organizacyjnych, opiekuńczo - wychowawczych i edukacyjnych.
- Przestrzeganie etyki zawodu nauczycielskiego. Aby odpowiednio realizować zadania wychowawcze sam wychowawca musi prezentować odpowiedni etos. Wychowanie bowiem jest procesem wywierania wpływu osobistego wychowawcy na wychowanka. To oznacza, że na codzien pracuje nad sobą. Podstawowym narzędziem jakiego używa jest ON SAM, trzeba zatem o to narzędzie dbać , doskonalić i umiejętnie się nim posługiwać. Wychowawca to człowiek, który posiada takie cechy jak: empatia, różnorodne umiejętności, motywacja do pracy z dziećmi i młodzieżą, wrażliwość, pogoda i pozytywnie nastawienie do ludzi. Wychowawca w tak specyficznej placówce jak dom dziecka, pełni w dużej mierze rolę rodzica, dlatego w swej codziennej pracy nie może zapomnieć, że dziecko czuje, myśli i odbiera otaczającą rzeczywistość w szczególny i indywidualny dla siebie sposób. Swoim zachowaniem nie powinien wzbudzać wśród wychowanków negatywnych emocji a w szczególności agresji i buntu, manifestować poczucia swojej wyższości a także wykazywać obojętność wobec negatywnych zachowań wychowanków. Znajduje czas na rozmowę i czas dla kogoś kto poszukuje życiowych drogowskazów- bowiem miarą dobrego kontaktu jest zainteresowanie i uwaga jaką daje od siebie innym.

III. REALIZACJA PROGRAMU W WYMIARZE INTELEKTUALNYM

1. Kształtowanie umiejętności wykorzystania zdobytej wiedzy, aby w ten sposób lepiej przygotować się do pracy i życia w warunkach współczesnego świata.
2. Uczenie planowania, organizowania i oceniania własnego uczenia się, przyjmowania coraz większej odpowiedzialności za własną naukę.
3. Nauka poszukiwania, porządkowania i wykorzystania informacji z różnych źródeł oraz efektywnego posługiwania się technologią informacyjną.
4. Rozwój sprawności umysłowych oraz osobistych zainteresowań.
5. Rozwijanie w wychowankach dociekliwości poznawczej ukierunkowanej na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie.
6. Uświadomienie życiowej użyteczności zarówno poszczególnych przedmiotów szkolnych jak i całej edukacji na danym etapie.
7. Działania mające na celu ukazanie korzyści płynących z zdobytej wiedzy.
8. Pomoc przy wyborze dalszego kształcenia.
9. Pomoc w rozpoznawaniu swoich własnych możliwości edukacyjnych i dróg ich ulepszenia.
10. Pomoc indywidualna wychowankom mającym trudności w nauce.

IV. REALIZACJA PROGRAMU W WYMIARZE EMOCJONALNYM

1. Zapewnienie wychowankom poczucia bezpieczeństwa, stworzenie rodzinnej atmosfery w grupie i domu.

2. Postrzeganie wychowanka w kategoriach jego podmiotowości, godności, wolności, niepowtarzalności, konkretnych praw i obowiązków oraz odpowiedzialności za swoje poczynania. Uzgodnienie zakresu swobód we wzajemnych interakcjach wychowanek - wychowawca, wychowanek - wychowanek.

3. Jednolity system kar i nagród zgodny z regulaminem.

4. Stworzenie okazji do przeżycia i nauczenia się kontrolowanych sposobów odreagowania napięcia emocjonalnego i fizycznego. Rozpoznawanie treści przeżywanych emocji, nauczenie się różnych sposobów kontroli własnego ciała i umysłu.

5. Propozycje zajęć alternatywnych, wskazanie sposobów rozwijania własnych zainteresowań i spędzania czasu wolnego.

6. Udzielanie wychowankom porad w rozwiązywaniu problemów i konfliktów w sposób twórczy .

7. Rozwijanie umiejętności akceptacji samego siebie.

8. Kształtowanie umiejętności trafnej oceny własnych reakcji.

9. Pomoc w określaniu i nazywaniu uczuć, stanów psychicznych i radzeniu sobie ze stresem.

10. Kształtowanie odpowiednich postaw moralnych i tolerancji wobec zachowań innych ludzi.

V. REALIZACJA PROGRAMU W WYMIARZE SPOŁECZNYM

1. Rozwijanie umiejętności skutecznego porozumiewania się w różnych sytuacjach, prezentacji własnego punktu widzenia i brania pod uwagę poglądów innych ludzi.

2. Kształtowanie postawy dialogu, umiejętności współdziałania w domu, szkole i środowisku.

3. Stwarzanie wychowankom warunków do nabywania umiejętności efektywnego współdziałania w zespole i pracy w grupie, budowanie więzi międzyludzkich, podejmowania indywidualnych i grupowych decyzji, skutecznego działania na gruncie obowiązujących norm (wspieranie działań samorządu wychowanków).

4. Kształtowanie wyrozumiałości wobec odmienności i zdania innych, poszanowania ich godności, przyswajania sobie metod i technik negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów społecznych.

5. Zapoznanie z podstawowymi zasadami i regułami obowiązującymi w realiach międzyludzkich.

6. Uczenie rozumienia pojęć: norma, prawo, obowiązek, godność, tolerancja.

7. Motywowanie wychowanków do przestrzegania prawa i obowiązujących norm społecznych.

VI. REALIZACJA PROGRAMU W WYMIARZE ZDROWOTNYM

1. Kształtowanie właściwych nawyków zdrowotnych i higienicznych.
2. Promocja zdrowego stylu życia.
3. Kształtowanie umiejętności samodzielnego dokonywania właściwych wyborów, zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi.
4. Uświadomienie zagrożeń związanych z nałogami i uzależnieniem od narkotyków.
5. Przekazywanie modeli aktywnego spędzania wolnego czasu.
6. Umożliwienie wychowankom korzystanie z wszechstronnej pomocy medycznej.

VII. REALIZACJA PROGRAMU W WYMIARZE MORALNYM I DUCHOWYM

1. Przygotowanie wychowanków do rozpoznawania wartości moralnych, dokonywanie wyborów i hierarchizacji wartości.

2. Pomoc wychowankom w kształtowaniu własnej świadomości moralnej. Nie ograniczanie się wyłącznie do przekazywania wiedzy z zakresu etyki.
3. Umożliwienie wychowankom uczestnictwa w nabożeństwach i innych uroczystościach religijnych.
4. Ochrona przed negatywnym wpływem mediów i sekt.
5. Pielęgnowanie uczuć koleżeństwa, przyjaźni i miłości.
6. Kształtowanie postaw patriotycznych oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata.
7. Przygotowanie wychowanka do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasadę solidarności, demokracji, sprawiedliwości, wolności kulturowych, wyznaniowych, płciowych, rasowych i światopoglądowych.

VIII. KULTYWOWANIE TRADYCJI W DOMU DZIECKA

1. Organizowanie uroczystości związanych z ważnymi wydarzeniami w życiu dzieci i placówki:
 - Urodziny,
 - Chrzest,
 - I Komunia Święta,
 - Bierzmowanie,

- Usamodzielnienie wychowanka,
- Dzień Edukacji Narodowej,
- Dzień Pracownika Socjalnego,
- Dzień Dziecka z udziałem sponsorów, byłych pracowników i osób zaprzyjaźnionych,
- Dzień Świętego Mikołaja,
- Uroczystości Wigilijne z zaprzyjaźnionymi gośćmi,
- Dzień Kobiet,
- Dzień Chłopca,
- Andrzejki.

2. Wykonywanie różnego rodzaju prac dla sponsorów.

IX. SYSTEM MOTYWACYJNY W WYCHOWANIU

1. Wychowankowie, którzy wyróżniają się w nauce, zachowaniu i pracy społecznej oraz ci, którzy reprezentują placówkę na zewnątrz, mogą być:

- wyróżnieni wobec grupy przez wychowawcę,
- wyróżnieni wobec całej społeczności przez dyrektora placówki,
- wyróżnieni nagrodami rzeczowymi,
- pochwała z wpisaniem do akt,
- list pochwalny do rodziny.

2. Zachowanie przynoszące wstyd i uszczerbek dla dobra mienia placówki oraz całej społeczności domu:

- zaniechanie w nauce, nieobecności na lekcjach,
- chuligaństwo na terenie i poza domem,
- niszczenie mienia domu i wandalizm,
- kradzieże,
- uleganie nałogom,
- stosowanie przemocy wśród wychowanków,
- wulgarne słownictwo.

3. Powyższe formy zachowań będą piętnowane poprzez:

- upomnienie wychowawcy,
- pozbawienie pełnionych w grupie funkcji w Radzie Wychowanków,
- upomnienie lub naganę dyrektora wobec całej społeczności wychowanków z wpisaniem do akt,
- ustne lub pisemne powiadomienie rodziców,
- przeniesienie do innego domu lub placówki o obostrzonym rygorze,
- zawieszenie prawa do udziału w atrakcyjnych zajęciach,
- wstrzymanie kieszonkowego.

Wychowanek, który świadomie zniszczył mienie swoje, grupy i domu, lub owo mienie odsprzedał w celu uzyskania korzyści materialnych pokrywa koszty z tego faktu wynikające (kieszonkowe, renta, alimenty).

Wychowanek, który dopuszcza się zaśmiecania lub dewastacji na terenie domu zobowiązany jest do wykonania stosownych czynności porządkowych.